

Το ελληνικό στοιχείο στο Πρόσπεκτ της Ν.Α.

Ίδρυση Ελληνικής Ορθοδόξου Ενορίας-Κοινότητας

Αγίου Αντωνίου Βορείων Προαστείων Αδελαΐδος

Νοτίου Αυστραλίας και σύντομη ιστορική

ανασκόπηση 1967–2000

Πρωτοπρεσβύτερος Άγγελος Α. Δραπανιώτης

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Στις πρώτες γενικές προσεγγίσεις για την ιστορική καταγραφή του Ελληνικού στοιχείου στα Βόρεια Προάστεια της Αδελαΐδος εξετάζεται: α) η εμφάνιση και εγκατάσταση των Ελλήνων στη συγκεκριμένη περιοχή, β) η οργάνωση της παροικίας με την ίδρυση της Ελληνικής Ορθοδόξου Ενορίας Κοινότητας Αγίου Αντωνίου Βορείων Προαστείων Αδελαΐδος Ν. Α., που υπάγεται στην Ιερά Αρχιεπισκοπή Αυστραλίας, γ) η ζωή και η δράση της στα χρονικά πλαίσια των 33 ετών (1967–2000) και δ) η ιστορική καταγραφή της παρουσίας των Μελών και Ενοριτών της και η ανάλυση των στοιχείων που προέκυψαν από τα ερωτηματολόγια και τις συνεντεύξεις, με βάση τον τόπο γεννήσεως των συμμετασχόντων στην έρευνα, το επάγγελμά τους, το έτος αφίξεώς των στην Αυστραλία, την ηλικία, το μέσον και τον τρόπο με το οποίο μετανάστευσαν στους Αντίποδες, τις σπουδές των, την τέλεση του γάμου των (θρησκευτικό – πολιτικό) και τη γνώση της αγγλικής γλώσσας πριν να μεταναστεύσουν.

Παρά το ότι έχουν δημοσιευθεί, από τον γράφοντα, ιστορικά σημειώματα στα εκδοθέντα αναμνηστικά Λευκώματα με την ευκαιρία εορτασμών της Δεκαετίας, Εικοσαετίας και Τριακονταετίας από της ιδρύσεως της Κοινότητας Πρόσπεκτ, η παρούσα εργασία είναι

πρωτότυπη και η προσέγγιση εμπειρική, διότι βασίζεται σε εμπειρίες, βιώματα και γνώσεις “από πρώτο χέρι” των ανθρώπων που αποφάσισαν να κάνουν “δεύτερη πατρίδα τους” την Αυστραλία. Το πρωτογενές αρχειακό υλικό που αναλύεται και χρησιμοποιείται, είναι:

- Η πολύτιμη ζώσα μαρτυρία πρωτεργατών.
- Τα πρακτικά Συνεδριάσεων και Γενικών Συνελεύσεων της Κοινότητας Πρόσπεκτ.
- Η αλληλογραφία της Κοινότητας Πρόσπεκτ και το προσωπικό αρχείο του γράφοντος.
- Τα 320 “ερωτηματολόγια”, που διανεμήθησαν το Πάσχα του 2000 στους ενορίτες και επεστράφησαν συμπληρωμένα.
- Οι τόμοι του μηνιαίου (από το 1992 διμηνιαίου) περιοδικού της Κοινότητας Πρόσπεκτ “Στοχασμοί” από το 1970 έως το 2000.

Από ό,τι ο γράφων γνωρίζει τέτοιου είδους εργασία (ιστορική καταγραφή, ανάλυση στοιχείων μελών της Ελληνικής Παροικίας) για πρώτη φορά επιχειρείται στη Ν.Α. και θα είναι ευχής έργον να γίνει συστηματική καταγραφή του Ελληνισμού.

Να σημειωθεί ότι στο κείμενο και στις παραπομπές της αλληλογραφίας και των πρακτικών, διατηρήθηκε η γραμματική της καθαρεύουσας, η σύνταξη και στίξη του πρακτικογράφου γραμματέα, αλλά διορθώθηκαν τα ορθογραφικά λάθη. Όλα τα κείμενα είναι γραμμένα στο μονοτονικό.

Ο γράφων έχει υποχρέωση να γνωστοποιήσει ότι για τριάντα ένα (31) συναπτά έτη υπήρξε ο Ιερατικώς Προϊστάμενος της αναφερομένης Κοινότητας (από τον Ιούλιο του 1969 έως και Σεπτέμβριο 2000) και ως εκ τούτου έχει άμεση και Προσωπική σχέση με τα ιστορούμενα γεγονότα και πράγματα. Ελπίζει λοιπόν να είναι όσο το δυνατόν πιο αντικειμενικός και να μην παρασυρθεί από το συναίσθημα και ωραιοποιήσει επιτεύγματα και καταστάσεις. Αυτό θα το κρίνει ο αμερόληπτος αναγνώστης.

Α. ΕΜΦΑΝΙΣΗ ΚΑΙ ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΤΟΥ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΣΤΟΙΧΕΙΟΥ ΣΤΟ ΠΡΟΣΠΕΚΤ

Ένας από τους θεμελιώδεις παράγοντες που συνετέλεσαν διαχρονικά στην επιβίωση του Ορθόδοξου Ελληνισμού “έν τῇ ξένη” είναι η δημιουργία Ελληνικών Κοινοτήτων από μετανάστες και εμπορεύμενους σε διάφορες πόλεις, εμπορικά κέντρα ή λιμάνια των Πέντε Ηπείρων. Οι Κοινότητες των Ελλήνων πάντα ήσαν σε άμεση σχέση και συνδυασμό με τον Ορθόδοξο Ναό. Οι ρίζες δηλαδή του Κοινοτικού βίου των Ελλήνων της Διασποράς είναι δεμένες άρρηκτα με τη ζωή της Ορθόδοξης Εκκλησίας. Μια μεγάλη πνευματική μορφή, ο Ίων Δραγούμης,¹ στις αρχές του 20ου αιώνα έγραψε τα εξής χαρακτηριστικά στο περιοδικό *Νουμάς* 11-5-1908:

Όταν βρεθούν δέκα Ρωμιοί, φτειάνουν κοινότητα. Συνάζουν πρώτα χρήματα για την Εκκλησία. Άμα την χτίσουνε, φέρνουν παπά. Έπειτα και τις γυναίκες τους. Ύστερα με τους δίσκους της Εκκλησίας, συνάζουν χρήματα και φτειάνουνε σκολειό. Τέλος φέρνουνε δάσκαλο για τα παιδιά τους και να την η κοινότητα (...) Ο Ελληνισμός είναι μία οικογένεια από Ελληνικές Κοινοτητες.

(Χολέβας, 1999:27)

Τα όσα έγραψε ο Μακεδονολάτρης Δραγούμης για τη δημιουργία Ελληνικών Κοινοτήτων στις αρχές του 20ού αιώνα, ισχύουν και για την πέμπτη Ήπειρο, την Αυστραλία, στην οποία η Κυβερνητική Μαζική Εποίκιση άρχισε μετά τον Β΄ Παγκόσμιο Πόλεμο.

Η πρώτη οικογένεια Ελλήνων που εμφανίζεται στο Πρόσπεκτ είναι του πεντάχρονου Νικολάου Καμπούρη του Μιχάλη, ο οποίος πέθανε το 1934 και είναι θαμμένος στο Dudley Park Cemetery.² Η οικογένεια Καμπούρη νοίκιαζε σπίτι στο 13 Ovingham St, Ovingham, προάστιο που ανήκει στη Δημαρχία Πρόσπεκτ. Στο

---

1 Διπλωμάτης, πολιτικός και συγγραφέας (2-9-1878–31.7.1920), *Νεώτερον Εγκυκλοπαιδικόν Λεξικόν “Ηλίου”* τόμ. ΣΤ΄:202.

2 Αρχείο Νεκροταφείου Dudley Park SA , Top Path 8, 129S.

ίδιο νεκροταφείο αναπαύεται ο Γρηγόρης Μάρκος που πέθανε στις 16-10-1951³ και η Κωνσταντίνα Χαράτση, που πέθανε στις 3-7-1952⁴ και πάρα πολλοί άλλοι Έλληνες μετανάστες.

Το 1951 εγκαθίσταται στο Πρόσπεκτ ο πρώτος Έλληνας, ο Κύπριος την καταγωγή Ευαγόρας Θεοδορίδης⁵ από την Άρσο Λεμεσού και το 1952 ανοίγει Deli & Mix Business ο Ηλίας Παπαηλίας στο Churchill Road, Prospect.

Στη δεκαετία του 1960 άρχισαν να εγκαθίστανται Έλληνες μετανάστες στα εσωτερικά Βόρεια Προάστεια της Αδελαΐδος. Οι περισσότεροι ήταν ανειδίκευτοι εργάτες και μεροκαματιάρηδες, που δούλευαν στις αυτοκινητοβιομηχανίες Holden και Chrysler, στα εργοστάσια Simpson Pope, Glass Factory, στο Πλυντήριο (Laundry), στα χυτήρια του Bowden και κάποιοι λίγοι ήταν ελεύθεροι επαγγελματίες, μικρομαγαζάτορες και αγρότες.⁶

Β. ΙΔΡΥΣΗ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΟΡΘΟΔΟΞΟΥ ΕΝΟΡΙΑΣ-ΚΟΙΝΟΤΗΤΟΣ ΑΓΙΟΥ ΑΝΤΩΝΙΟΥ ΒΟΡΕΙΩΝ ΠΡΟΑΣΤΕΙΩΝ ΑΔΕΛΑΪΔΟΣ

Αφού μαζεύθηκαν, λοιπόν “δέκα ρωμιοί” συνέλαβαν και την ιδέα ιδρύσεως Κοινότητας, “Να μαζευτούν κι άλλοι... να γίνει ένα προσωρινό Συμβούλιο... να φτιάξουν σχολείο για να μαθαίνουν τα παιδιά Ελληνικά... να κτίσουν Ναό του Θεού να λειτουργούνται...”⁷ Μετά από μερικές “κατ’ οίκον άτυπες συνεδριάσεις” στις 11 Σεπτεμβρίου 1967 συγκεντρώθηκαν επτά άτομα⁸ και έλαβε χώρα η

---

3 Στο ίδιο Row 19, 223.

4 Στο ίδιο TR Row 19 233.

5 Ερωτηματολόγιο: λήμμα Θεοδορίδης.

6 Καρτέλες με στοιχεία των ενοριτών της περιόδου 1969–1971 (προσωπικό αρχείο).

7 Προφορική μαρτυρία Ζωής Μπίρμπα.

8 Στο σπίτι του Ευθυμίου Σορβανή οι Χαράλαμπος Ασημακόπουλος, Γεώργιος

συνεδρίαση του ιδρυτικού Συμβουλίου⁹ “η οποία (όπως έγραψαν στα πρακτικά) θα αποδειχθεί ιστορική για την πρόοδο της Εκκλησίας μας στην Νότιο Αυστραλία με την ίδρυση Κοινότητας στα Βόρεια Προάστεια της Αδελαΐδος” (...) γιατί “υπάρχει επιτακτική ανάγκη να κτισθεί Ναός” (...) γιατί “είναι ανάγκη να ιδρυθεί Φιλόπτωχος Αδελφότης, Κατηχητικό Σχολείο, Ελληνικό Σχολείο, Νεολαία” (...).¹⁰

Στο ιδρυτικό Διοικητικό Συμβούλιο ήσαν οι:

Πρόεδρος	Ευθύμιος Σορβανής,
Αντιπρόεδρος	Δημήτριος Κεραμηδάς,
Γ. Γραμματέας	Θεοφάνης Μπίρμπας,
Ταμίας	Γεώργιος Κεραμηδάς
και Μέλη	Χαράλαμπος Ασημακόπουλος, Ιωάννης Κιοσόγλου.

Από τις πρώτες ενέργειες του προσωρινού Δ.Σ. ήταν: Η αναγνώριση της νεοϊδρυθείσης Κοινότητας από την Αρχιεπισκοπή, η εκπόνηση Καταστατικού και αναγνώριση της Κοινότητας από τις Αυστραλιανές Αρχές και ο διορισμός Ιερατικός Προϊσταμένου. Με την αρχή του σχολικού έτους 1968 το Δ.Σ. ίδρυσε δύο τμήματα διδασκαλίας Ελληνικών (Ελληνικά Απογευματινά Σχολεία).

Στις 9 Ιουλίου 1969 ήλθε στην Αυστραλία ο π. Άγγελος Δραπανιώτης τον οποίο ο Πατριαρχικός Έξαρχος διορίζει Ιερατικός Προϊστάμενο του Ι. Ναού του Αγίου Αντωνίου (τίτλος “ψιλός” αφού δεν υπήρχε ναός και κλήρος).

Κεραμηδάς, Δημήτριος Κεραμηδάς, Θεοφάνης Μπίρμπας, Ιωάννης Κιοσόγλου.

9 Minutes of the inaugural Meeting of the Greek Orthodox Community to be established in the Northern Suburbs of Adelaide 11-9-67 p.1. Τα πρακτικά των έξι (6) πρώτων συνεδριάσεων γράφτηκαν στην Αγγλική ως αποδεικτικά για την αναγνώριση του Οργανισμού από την αρμόδια Κυβερνητική υπηρεσία (προφορική μαρτυρία Ιωάννη Κιοσόγλου).

10 Στο ίδιο σ. 1.

Η πρώτη Θεία Λειτουργία της Κοινότητας αγίου Αντωνίου τελέσθηκε μετά 10 μέρες, στις 20 Ιουλίου 1969¹¹ στο Χωλ της Αγγλικανικής Εκκλησίας του Πρόσπεκτ στο Gloucester Street.¹² Εκεί ετελούντο οι Θείες Λειτουργίες μόνον τις Κυριακές το πρωί, με δανεικά Ιερά Σκεύη (Άγιο Ποτήριο, Δισκάριο, Ευαγγέλιο, θυμιατό κλπ.) από τις Κοινότητες της Αρχιεπισκοπής Αυστραλίας, τα οποία μαζί με την φορητή Αγία Τράπεζα, Πρόθεση, Εικόνες κλπ. μετά το πέρας της ακολουθίας αποθηκεύοντο μέχρι την επόμενη Κυριακή.

Στις 10-8-1969 ιδρύθηκε η Φιλόπτωχος Αδελφότης Κυριών και Δεσποινίδων “Ο ΑΓΙΟΣ ΑΝΤΩΝΙΟΣ”.¹³

Στις 24-8-1969 έλαβε χώρα η πρώτη Γενική Συνέλευση¹⁴ των Μελών της Κοινότητας Αγίου Αντωνίου. Τα μέλη έδωσαν ψήφο εμπιστοσύνης στο Ιδρυτικό Δ.Σ. και ενέκριναν παμψηφεί τις ενέργειές του.

Τον Σεπτέμβριο του 1969 αγοράσθηκαν με \$12.000 περίπου δύο σπίτια, το 65–67 Milner Street, Prospect.¹⁵ Το πρώτο διαμορφώθηκε σε Ευκτήριο Οίκο, και εξυπηρέτησε την Κοινότητα μέχρι τις 18-1-1972.¹⁶

Την 1η Ιουλίου 1970 εκδίδεται πολυγραφημένο, το πρώτο περιοδικό της Κοινότητας Αγίου Αντωνίου με τίτλο “ΔΕΛΤΙΟ ΕΝΗΜΕΡΩΣΕΩΣ ΕΝΟΡΙΤΩΝ ΙΕΡΟΥ ΝΑΟΥ ΑΓΙΟΥ ΑΝΤΩΝΙΟΥ”.¹⁷

11 Ο Γ. Γραμματέας στο βιβλίο Ταμείου σημειώνει: Δίσκοι και κεριά κατά την πρώτην θεϊαν λειτουργίαν της κοινότητός μας εις το χωλ της Αγγλικανικής Εκκλησίας 11 Gloucester St, Prospect SA. Απόδειξη Νο 106, \$175.

12 Η αίθουσα παραχωρήθηκε δωρεάν μέχρι τις 21 Νοεμβρίου 1969.

13 Πρακτικά Φιλοπτώχου Αδελφότητος 10-8-69.

14 Πρακτικά Α΄ Γενικής Συνελεύσεως σ. 3.

15 Πρακτικά Εκτάκτου Συνεδριάσεως Δ.Σ. 21-9-69. Η οικία Νο 67 Milner St, χρησίμευσε ως κατοικία του ιερέα.

16 Περιοδικό *Στοχασμοί* Ιανουάριος 1972 σ. 7.

17 Το κύριο άρθρο του αρχίζει: “Πέρασε ένας χρόνος. Γεμάτος από αγώνα. Με αντιδράσεις και με νίκες. Με λύπες και ευτυχίες. Ένας χρόνος που η εκκλησία του αγίου Αντωνίου λειτουργεί. Χάρις στις δραστήριες ενέργειες του Διοικητικού

Τον επόμενο μήνα κυκλοφορεί με τίτλο “Στοχασμοί Ξενητεμένου” και υπότιτλο “Θρησκευτικοκοινωνικόν Δελτίον Ενημερώσεως Ενοριτών ‘ΑΓΙΟΥ ΑΝΤΩΝΙΟΥ’”. Περιεχόμενα: σχόλια, θέματα οικογενείας, για νέους, Ενοριακές ανακοινώσεις, Νέα Φιλοπτώχου, Κοινοτικές ανακοινώσεις, Σχολεία, κλπ.).

Οι πρώτες εκλογές έγιναν στις 1-11-1970. Το νέο Διοικητικό Συμβούλιο, το οποίο ο Αρχιεπίσκοπος Αυστραλίας κυρός Ιεζεκιήλ συγκαίρει και επικαλείται τη θεία ευλογία και ενίσχυση προς συνέχιση του ωραίου έργου της Κοινότητας,¹⁸ αποφασίζει να προχωρήσει στην ανέγερση του χωλ-σχολείου, σύμφωνα με την εκδηλωθείσα επιθυμία των Μελών στη δεύτερη Γενική Συνέλευση (26-7-1970).

Θεμελίωση χωλ-σχολείου

Στις 20-12-1970 ο Αρχιεπίσκοπος Αυστραλίας κυρός Ιεζεκιήλ (Τσουκαλάς), ετέλεσε τον αγιασμό της θεμελιώσεως της αιθούσης του σχολείου του οποίου το σχέδιο και την επίβλεψη επιμελήθηκε δωρεάν ο συμπάροικος Αρχιτέκτων Νίκος Ρώσσης και πολλοί τεχνίτες και άλλοι ενορίτες με προσωπική τους εργασία ανοικοδόμησαν. Τα δραστήρια, εφευρετικά και πολυμήχανα Δ.Σ. της Κοινότητας και Φιλοπτώχου Αδελφότητας με πολλές εκδηλώσεις (χοροεσπερίδες,

---

Συμβουλίου. Χάρης στην προσωπική εργασία πολλών ενοριτών. Χάρης στην αγάπη όλων, η εκκλησία μας θα έχει σε λίγο τα πρώτα της γενέθλια. Σήμερα στα χέρια σας έχετε το πρώτο ενημερωτικό φυλλάδιο της Κοινοτήτάς μας... Θέλουμε να σου παρουσιάσουμε πιο ζωνρή, πιο ανάγλυφη, πιο ζωντανή την ζωή της εκκλησίας μας... Να τα ζήσης τα ‘πράγματα’ της Κοινοτήτός μας... Είμεθα όλοι βέβαιοι ότι θα το αγαπήσης. Διότι έγινε για σένα. Είναι δικό σου...”

- 18 “Σπεύδομεν όθεν να συγχαρώμεν τους εκλεγέντας και να επικαλεσθώμεν επ’ αυτούς την θείαν ευλογίαν και ενίσχυσιν προς συνέχισιν του ωραίου έργου της Κοινοτήτος, η οποία τόσην πρόοδον από της ενάρξεως της λειτουργίας αυτής μέχρι σήμερον εσημείωσε χάρις εις τας ενεργείας του καλού και δραστηρίου Ιερέως υμών και του τόσο ενθουσιώδους και ικανού πρώην Διοικητικού Συμβουλίου αυτής.” (Επιστολή Αρχιεπισκόπου Αυστραλίας κ. Ιεζεκιήλ 5-11-1970).

B.B.Q., απογευματινά τσάγια, λαχειοφόρους αγορές, επιδείξεις Μόδας, Miss Charity Quest, κλπ.) και με την αμέριστο υποστήριξη των ενοριτών κατάφεραν και συγκέντρωσαν τα χρήματα που απαιτούντο για την ανοικοδόμηση του κτιρίου, που στοίχισε περίπου \$7.500, ενώ αν δεν υπήρχε η δωρεάν εργασία η πραγματική του αξία θα ήταν διπλάσια.¹⁹

Θεμελίωση Ιερού Ναού Αγίου Αντωνίου

Για μια Κοινότητα, που είναι εκκλησιογενής Οργανισμός, ο Ναός είναι το κέντρο της ζωής της και ο ομφάλιος λώρος, με τον οποίο συνδέονται, αγιάζονται και τροφοδοτούνται πνευματικά οι ενορίτες. Γι' αυτό κύρια μέριμνα του Ιερέα και του Δ.Σ. είναι η ανέγερση Ναού που να εξυπηρετεί τις θρησκευτικές ανάγκες των ενοριτών.

Αποφασίζεται η θεμελίωση του ναού να γίνει στις 6 Φεβρουαρίου 1972,²⁰ σύμφωνα με τα σχέδια του αρχιτέκτονα Ηρακλή Τσακαλίδη.

Τον αγιασμό της θεμελιώσεως²¹ ετέλεσε ο Αρχιεπίσκοπος Αυστραλίας κυρός Ιεζεκιήλ.

---

19 Στο ίδιο σ. 6.

20 Ανακοίνωση (άνευ ημερομηνίας) του Δ.Σ. αναφέρει: “με την βοήθεια του Θεού, η εσχάτως ιδρυθείσα Κοινότης μας ευρίσκεται εις την ευχάριστον θέσιν να σου αναγγείλη με ιδιαίτεραν χαράν ότι λαμβάνει σάρκα και οστά η προσδοκία της ΘΕΜΕΛΙΩΣΕΩΣ του Ιερού Ναού μας. Την Κυριακήν 6ην Φεβρουαρίου ε. ε. (1972) η Α. Σεβασμιότης ο Αρχιεπίσκοπος ημών κ.κ. Ιεζεκιήλ, θα ευλογήση την τελετήν της Θεμελιώσεως του Ιερού Ναού του ΑΓΙΟΥ ΑΝΤΩΝΙΟΥ. Ο Ιερεύς και το Διοικητικό Συμβούλιο σε προσκαλούν εις την τελετήν διά δύο λόγους: Πρώτα διά να ευχαριστήσεις τον Θεόν διά την νέαν ευλογίαν Του εις την Κοινότητά μας και δεύτερον διά να δοκιμάσης και συ την χαρά μας, η οποία είναι και δική σου χαρά, διότι ο Ναός θεμελιούται διά να δοξάζης μέσα σ' αυτόν τον Θεόν, Συ και τα παιδιά σου...”

21 Στο κύριο άρθρο του περιοδικού *Στοχασμοί* (Φεβρουάριος 1973) διακρίνεται ο ενθουσιασμός του συντάκτη: “...Δονείται η καρδιά μας από χαρά (...) διότι βλέπουμε πόσο ευλογηθήκαμε, πόσο ευεργετηθήκαμε μέσα σε 32 μήνες! Ιούλιος 1969 (...) Τότε που έγινε η πρώτη Θεία Λειτουργία εις το Αγγλικανικό Χωλ. Θυμάστε; Ούτε Άγιο Ποτήριο υπήρχε! Ούτε εικόνα δική μας! Όλα ήσαν δανεικά

Τον έρανο για την ανέγερση του Ναού μετά την ενθουσιώδη ομιλία του, άρχισε ο Αρχιεπίσκοπος Αυστραλίας κυρός Ιεζεκιήλ (Τσουκαλάς). Το έργο θα στοίχιζε το ποσόν των \$95.140.²²

Η 3η Δεκεμβρίου 1972²³ ήταν ημέρα πνευματικής χαράς, αγαλλιάσεως και σταθμός για τη ζωή των κατοίκων του Πρόσπεκτ. Έλαβε χώρα η τελετή των θυρανοξίων του ωραιοτάτου Ιερού Ναού του Αγίου Αντωνίου, παρόμοιος του οποίου είναι δύσκολο να βρεθεί σ' όλη την Αυστραλία. Το κτίριο με τον όγκο του και την θαυμασίαν αρχιτεκτονική του εντυπωσιάζει, τιμά και εξυψώνει το Ελληνικό στοιχείο. Πάνω απ' αυτά όμως, είναι Θυσιαστήριο Θεού ζώντος.

(Στοχασμοί: Δεκέμβριος 1972)

Ο Ιερός Ναός είναι τρισυπόστατος. Τιμάται επ' ονόματι τριών Αγίων και υπάρχουν τρεις Άγιες Τράπεζες αφιερωμένες στον Άγιο Αντώνιο (κεντρική), στην Αγία Παρασκευή (αριστερά) και στον Άγιο Δημήτριο (δεξιά).

από τις αδελφές Κοινότητες. Τι κόπος! Τι μόχθος! Τι θλίψις. Πόσο ήσαν όλα σκοτεινά τότε! (...) Φεβρουάριος 1972. Πόσο διασκεδάζουμε τώρα τους φόβους της εποχής εκείνης! Πώς να μην δοξάζουμε τον Ύψιστο για τις τόσες ευλογίες Του (...) Τι υπήρχε τότε; Τίποτε που να δίνει ελπίδες. Τι βλέπει τώρα ο ενορίτης, ο προσκυνητής; Βλέπει ένα έργο που αμέσως του μιλεί. Βλέπει την αρχή μιας προσπαθείας της οποίας το τέλος είναι στα χέρια Εκείνου, που οδήγησε τα πρώτα μέλη της Κοινότητος εις την ίδρυσίν της (...) 32 μήνες λοιπόν και άρχισε η θεμελίωση του Ιερού Ναού. Όσοι είδαν τι κόπος κατεβλήθη και εξακολουθεί να καταβάλλεται, τι ιδρώτας και τι κούραση και ιδιαίτερα όσοι συνεμόχησαν μαζί μας, όσοι εδούλεψαν αφιλοκερδώς για να βοηθήσουν την νεαράν Κοινότητά μας να σταθή στα πόδια της, θα αισθανθούν την βαθυτέραν ικανοποίησιν, την μεγαλυτέραν χαράν και αγαλλίασι με την θεμελίωσιν που θα παρακολουθήσουν την Κυριακήν 6ην Φεβρουαρίου”.

22 No 15656 Agreement and Conditions of building contract between the Greek Orthodox Church & Community of St. Anthony Northern Suburbs Incorporated and M. & V. Kapetas of 44 Osmond Terrace, Norwood, 1-2-1972.

23 Η Πρόσκληση Θυρανοξίων (άνευ ημερομηνίας) γράφει: “... Αυτή την ημέρα με την ευλογία του Θεού και με τις καρδιές μας γεμάτες από ιερή συγκίνησι θα ανοίξουμε τον καινούργιο Ναό μας και θα τον παραδώσουμε εις λατρείαν του

Γ. Η ΖΩΗ ΚΑΙ Η ΔΡΑΣΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΤΗΤΟΣ ΑΓΙΟΥ ΑΝΤΩΝΙΟΥ

Μέλη των Διοικητικών Συμβουλίων

Η Ενορία-Κοινότητα Αγίου Αντωνίου διοικείται συλλογικά από Συμβούλιο του οποίου ο αριθμός των μελών ποικίλει από οκταμελές έως δωδεκαμελές, ανάλογα με τις ιδιάζουσες ανάγκες. Στη θέση του Συμβούλου, που είναι τιμητική, υπηρέτησαν άνδρες και γυναίκες²⁴ με ζήλο και αφοσίωση, εκτός ελαχίστων εξαιρέσεων και παρόλο που κάποιοι είχαν μόνο την “στενή νοοτροπία του εκκλησιαστικού επιτρόπου και μέρεινά τους ήταν αποκλειστικά το παγκάρι”, φρόντισαν για την υλική και πνευματική πρόοδο της Κοινότητας, την ευπρέπεια του Ναού, τη λειτουργία των Ελληνικών Σχολείων, την ψυχαγωγία και αλληλογνωριμία των Ελλήνων κατοίκων με χοροεσπερίδες, Β.Β.Ο. και με θεατρικές παραστάσεις, ομιλίες και διαλέξεις.

Τριαδικού Θεού και εις τιμήν και μνήμην του Οσίου πατρός ημών Αντωνίου του Μεγάλου και των Αγίων Δημητρίου και Παρασκευής. Κάτω από τη στέγη αυτή, που η Θεία Πρόνοια μας χάρισε, όλοι με μια ψυχή θα προσφέρουμε τη δοξολογία και την ευγνωμοσύνη μας προς Εκείνον από τον οποίον προέρχεται ‘πᾶσα δόσις ἀγαθὴ καὶ πᾶν δῶρημα τέλειον’. Την επίσημη αυτή ημέρα θα τιμήσει με την παρουσία του και θα τελέσει τα θυρανοίξια ο Θεοφιλέστατος Επίσκοπος Θεουπόλεως κ.κ. Παντελεήμων. Η χαρά μας θα είναι πολύ μεγάλη εάν σας δούμε την ημέρα αυτή (...). Είναι ευλογημένη συνήθεια του λαού μας κάθε φορά που μπαίνουμε σε καινούργιο σπίτι να προσφέρουμε δώρα και ευχές. Τώρα που ανοίγει αυτό το σπίτι του Θεού για όλους μας ας φροντίσουμε ΟΛΟΙ να του δωρήσουμε κάτι από το μόχθο μας”. Ένθετο στο *Στοχασμοί*, Δεκέμβριος 1972.

- 24 Πρωτοποριακή η Κοινότητα Πρόσπεκτ δέχεται στο αξίωμα της Γ. Γραμματέας και Αντιπροέδρου την Κωνσταντίνα Λούτα, (υπηρέτησε τα έτη 1982–1986). Για πρώτη φορά στα ιστορικά της Παροικίας της Αδελαιδός συμμετέχει γυναίκα ως Σύμβουλος σε Κοινότητα-Ενορία στη Νότιο Αυστραλία. Το παράδειγμά της ακολούθησαν οι Μαρία Καμπαναριού, Ασημίνα Δραπανιώτη, Παναγοπούλου Νίκη, Ανθή Δραπανιώτη στο αξίωμα της Γ. Γραμματέα και Καίτη Φωτιάδη στο αξίωμα της Προέδρου (*Λεύκωμα Εικοσαετίας 1967–1987*, *Λεύκωμα Τριακονταετίας 1967–1997*).

Φιλόπτωχος Αδελφότης

Αυτό που προσφέρουν οι Κυρίες της Φιλοπτώχου Αδελφότητας στην Ενορία -Κοινότητα Αγίου Αντωνίου είναι ανεκτίμητο. Με προσωπική εργασία, κόπους και θυσίες κατάφεραν να συγκεντρώσουν εισφορές χιλιάδων δολαρίων που απάλυναν τον πόνο ανήμπορων συνανθρώπων και που ενίσχυσαν το έργο της Κοινότητας.

Χάρη στη φιλοπονία και στην εντιμότητά τους έχουν κερδίσει την αγάπη, και εκτίμηση όλων και χωρίς να ζητούν επαίνους και βραβεία συνεχίζουν την παράδοση των Μυροφόρων και Διακονιστών του Ευαγγελίου.

Με έξοδα της Φιλοπτώχου από τον Ιούλιο του 1970 εξεδίδετο μηνιαίως (από το 1992 διμηνιαίως) το περιοδικό της Κοινότητας “ΣΤΟΧΑΣΜΟΙ”.

Με απόφαση της Φιλοπτώχου αγοράστησαν και διενεμήθησαν δωρεάν 1000 αντίτυπα της Καινής Διαθήκης και 700 αντίτυπα της Αγίας Γραφής στην αγγλική έκδοση, στους Ενορίτες και σε εκκλησιαζομένους στο Ναό του Αγίου Αντωνίου.

Με δαπάνη της Φιλοπτώχου Αδελφότητας τυπώθηκαν σαράντα ένα (41) βιβλιάρια (εικοσιεννέα [29] ελληνικά και δώδεκα [12] αγγλικά) σε 2.500 αντίτυπα το καθένα, με ενδιαφέροντα θέματα προς οικοδομήν των ενοριτών και άλλων.

Από το ταμείο της Φιλοπτώχου χιλιάδες δολάρια έχουν σταλεί:

- α) στο Σύλλογο Πολυτέκνων, για να ενισχυθούν πολύτεκνες οικογένειες
- β) στην Εξωτερική Ιεραποστολή Μαδαγασκάρης και Ινδιών.

Με έξοδα της Φιλοπτώχου και με προσωπική εργασία των μελών της ετοιμάσθηκαν 80 εθνικές ενδυμασίες για τα χορευτικά συγκροτήματα και τους μαθητές των Ελληνικών Σχολείων.

Ελληνικά Σχολεία

Για τη διατήρηση της Ελληνικής οντότητας των όπου Γης Ελλήνων Αποδήμων πρωταρχικός παράγοντας είναι η διατήρηση της Ελληνικής γλώσσας. Στην Αυστραλία οι Ελληνικές Κοινότητες αναγκάσθηκαν να οργανώσουν, εκ των ενόντων και με τα περιορισμένα μέσα που διαθέτουν, απογευματινά ή σαββατιανά σχολεία σε ένα περιβάλλον ξένο και τις πιο πολλές φορές εχθρικό, χωρίς να υπάρχει μέριμνα και ειλικρινές ενδιαφέρον από τις κρατικές υπηρεσίες και χωρίς εκπαιδευτικό σύστημα που να εξασφαλίζει συστηματική διδασκαλία.

Την Ελληνική Γλώσσα, τα Ελληνικά ήθη και έθιμα, και την Κατήχηση στην Ορθόδοξη Πίστη, διδάσκονται τα αυστραλογεννημένα παιδιά των Ελλήνων μεταναστών στα Ελληνικά απογευματινά ή Σαββατιανά Σχολεία της Παροικίας, με απώτερο σκοπό να γίνουν οι μαθητές καλύτεροι Έλληνες Ορθόδοξοι Χριστιανοί και χωρίς καμιά αμφιβολία και καλλίτεροι πολίτες της Αυστραλίας.

Το διδακτικό πρόγραμμα περιλαμβάνει: Ανάγνωση, Γραφή, Γραμματική, στοιχεία Ιστορίας, Γεωγραφίας, Ορθοδόξου Κατηχήσεως και διδασκαλία Ελληνικών χωρών. Οι κατ' έτος εκδόσεις του Ελληνικού Υπουργείου Παιδείας χρησιμοποιήθηκαν ως σχολικά εγχειρίδια, τα οποία χορηγούνται μεν δωρεάν από την Ελληνική Κυβέρνηση, είναι όμως εντελώς ξένα στην υπόσταση και ζωή των μαθητών της Παροικίας. Γιαυτό χρησιμοποιήθησαν οι εκδόσεις D. C. Divry, New York (1971–1973) και η σειρά των βιβλίων του Θεοδώρου Παπαλοΐζου, Εκδόσεις Zavallis Press Ltd, Nicosia Cyprus, (1974–1983). Η αγορά των βιβλίων ήταν ένα μεγάλο έξοδο για την Κοινότητα Αγίου Αντωνίου, η οποία παρεχώρησε δωρεάν εκπαίδευση και στις δύο βαθμίδες, από το 1983 έως και το 1985.

Τα χορευτικά συγκροτήματα των Ελληνικών σχολείων έχουν αποσπάσει θερμά συγχαρητήρια και κολακευτικά σχόλια, σε εκδηλώσεις της παροικίας και άλλων εθνικοτήτων.

Το 2000 η Κοινότης Αγίου Αντωνίου Πρόσπεκτ διατηρεί ένα Σαββατιανό και δύο απογευματινά Δημοτικά Σχολεία και ένα τμήμα

Γυμνασίου στα εσωτερικά Βόρεια Προάστεια της Αδελαΐδος με σύνολο μαθητών ενενήντα επτά (97).²⁵

Στο διάστημα της 30ετίας στα Ελληνικά Σχολεία της Κοινότητας-Ενορίας Αγίου Αντωνίου εφοίτησαν περίπου 6.500 μαθητές και μαθήτριες.

Σύλλογος Ηλικιωμένων και Συνταξιούχων Πρόσπεκτ

Ο Σύλλογος Ηλικιωμένων και Συνταξιούχων Πρόσπεκτ ιδρύθηκε στις 6-7-1995 για να προσφέρει ψυχαγωγία και αλληλογνωριμία στους Έλληνες συνταξιούχους των Βορείων Προαστείων και των λοιπών συμπαροίκων Ομογενών. Ο Σύλλογος διοικείται από ενδεκαμελές (11) συμβούλιο.

Ο Σύλλογος ιδρύθηκε για να προσφέρει:

- α) ψυχαγωγία και αλληλογνωριμία στους Έλληνες συνταξιούχους των Βορείων Προαστείων και των λοιπών συμπαροίκων Ομογενών
- β) ηθική και υλική συμπαράσταση σε αναξιοπαθούντες συνανθρώπους
- γ) επισκέψεις σε νοσοκομεία-γηροκομεία
- δ) ημερήσιες ή πολυήμερες εκδρομές αναψυχής.

Μέλη του συλλόγου ήσαν άνδρες και γυναίκες κάτοικοι της Αδελαΐδος, ηλικιωμένοι, που συμπλήρωσαν το 50 έτος της ηλικίας τους, ή συνταξιούχοι, ανεξάρτητα από ποια σύνταξη λαμβάνουν (ηλικίας ή αναπηρίας).

Το Καταστατικό του Συλλόγου Ελλήνων ηλικιωμένων και συνταξιούχων Πρόσπεκτ εγκρίθηκε σε Έκτακτη Συνέλευση των Μελών την 14-9-1995 στο χωλ της Κοινότητας Αγίου Αντωνίου 65-67 Mimer Street, Prospect SA 5082.

---

25 Ο αριθμός των μαθητών έχει μειωθεί κατά πολύ. Στο *Λεύκωμα της Εικοσαετηρίδος π.χ.* (1987) αναφέρεται σύνολο μαθητών 292. Η δραστική μείωση οφείλεται κατά κύριο λόγο στην ίδρυση σχολείων από τις δύο νέες Ενορίες στα Βορειοανατολικά Προάστεια της Αδελαΐδος, Salisbury και Athelstone.

Δίσκοι δεν περιφέρονται στο Πρόσπεκτ

Η Γενική Συνέλευση των Μελών (16-12-79) απεφάσισε ότι δεν θα περιφέρονται δίσκοι στο Ναό του Αγίου Αντωνίου, εκτός από ορισμένες έκτακτες περιπτώσεις, όπως δίσκος Πατριαρχείου, Κέντρου Προνοίας κλπ. Αφορμή γι' αυτή την ιστορική απόφαση ήταν η κατάχρηση \$2.613.44 από τον τότε ταμίας²⁶ και για να διασφαλισθεί η τιμή και η υπόληψη του κάθε Συμβούλου, που εργάζεται εθελοντικά και αφιλοκερδώς για το συμφέρον της Κοινότητας και να διασφαλισθούν τα χρήματα της Εκκλησίας, που είναι εισφορά των πιστών. Αντί των δίσκων υπάρχουν δύο μικρά χρηματοκιβώτια στο Νάρθηκα για τις δωρεές. Η απόφαση ενεργοποιήθηκε από την Κυριακή 27-1-1980.

“Ο Θεοφ. Επίσκοπος Δέρβης κ. Ιεζεκιήλ συνεχάρει ιδιαίτερος τα Μέλη της Γενικής Συνελεύσεως για την ιστορική τους απόφαση και τόνισε ότι ‘θα πάψει πια η εύσχημος επαιτεία των Δίσκων’ και ότι οι Χριστιανοί μας γνωρίζοντας το βιβλικό ‘ιλαρόν δότην αγαπά ο Θεός’ θα προσφέρουν, όπως πρόσφεραν και στο παρελθόν”.²⁷

Το περιοδικό της Κοινότητας “ΣΤΟΧΑΣΜΟΙ”

Με την ευλογία του Θεού, την ηθική και υλική υποστήριξη των Ενοριτών και της Φιλοπτώχου Αδελφότητας, το περιοδικό της Κοινότητας “ΣΤΟΧΑΣΜΟΙ” εξεδίδετο για τριάντα (30) συνεχή χρόνια.

Το 1ο τεύχος κυκλοφόρησε την 1η Ιουλίου 1970 με τον τίτλο “ΔΕΛΤΙΟ ΕΝΗΜΕΡΩΣΕΩΣ ΕΝΟΡΙΤΩΝ ΙΕΡΟΥ ΝΑΟΥ ΑΓΙΟΥ ΑΝΤΩΝΙΟΥ”. Στο πρώτο φύλλο είχε γραφτεί ότι σκοπός της εκδόσεως του ενοριακού μας δελτίου “δεν είναι να δρέψωμεν δημοσιογραφικάς δάφνας, αλλά να επικοινωνήσουμε με τον ενορίτη (...) να τον προτρέψουμε

26 Ο ταμίας Γιάννης Καπλάνης καταχράσθηκε το ποσό των \$2.613.44 στο διάστημα 6 Νοεμβρίου έως 16 Δεκεμβρίου 1979 και καταδικάσθηκε για την κατάχρησή από Δικαστήριο της Αδελαΐδος (*Advertiser* 28-10-80).

27 *Στοχασμοί* Φεβρουάριος 1980 σ. 3.

σε τακτικό εκκλησιασμό με τα προγράμματα των ακολουθιών και με κατάλληλα άρθρα (...) να τον παροτρύνουμε στη μελέτη της Αγ. Γραφής (...)

Το 2ο φύλλο του περιοδικού ονομάστηκε “ΣΤΟΧΑΣΜΟΙ ΞΕΝΗΤΕΜΕΝΟΥ”, ονομασία που παρέμεινε μέχρι και τον Νοέμβριο του 1977. Κατόπιν ονομάστηκε “ΣΤΟΧΑΣΜΟΙ”, “όχι ότι σταματήσαμε να αισθανόμαστε Ξενητεμένοι, αλλά μάλλον επειδή αγαπήσαμε τη χώρα αυτή σαν δεύτερη πατρίδα και ίσως γιατί η Κυβερνητική γραμμή ‘Πολυεθνική Κοινωνία της Αυστραλίας’ επηρέαζε, κατά κάποιον τρόπο, τις απόψεις των αυστραλογεννημένων.

Στις σελίδες του περιοδικού ‘ΣΤΟΧΑΣΜΟΙ’ φιλοξενήθηκαν όλες οι μορφές του λόγου, αρθρογραφία Θρησκευτικού, εθνικού και κοινωνικού περιεχομένου, ποίηση, διηγήματα, βίοι Αγίων, ερωτήσεις και απαντήσεις, γνώμες αναγνωστών, κρίσεις και σχόλια σε επίκαιρα γεγονότα κλπ.

Το περιοδικό ‘ΣΤΟΧΑΣΜΟΙ’ διαβάστηκε και διαβάζεται ευχάριστα από μεγάλους, αλλά και από νέους που γνωρίζουν μόνον την αγγλική, διότι από τον Ιανουάριο του 1977 οι έξι τελευταίες σελίδες του, γράφονται στην αγγλική γλώσσα”.

(Λεύκωμα Εικοσαετηρίδος 1967–1987:47–48)

Εκτός από τον πατέρα Άγγελο που επιμελείτο την ύλη και προετοίμαζε τη σελιδοποίηση (Art Work) του περιοδικού, αρθρογράφησαν και δάσκαλοι από τα σχολεία μας.

Πρέπει να σημειωθεί ότι τα έξοδα εκτυπόσεως και τα ταχυδρομικά από τον Ιούλιο 1970 μέχρι και το 2000 ήταν δωρεά της Φιλοπτώχου Αδελφότητας Αγίου Αντωνίου. Λόγω του πληθωρισμού, αλλά και του τετραπλασιασμού των αναγνωστών, ζητήθηκαν δωρεές από τους Ενορίτες, οι οποίοι ανταποκρίθηκαν με συγκινητικό τρόπο, αναγνωρίζοντας την εθελοντική εργασία που γίνετο, αλλά και εκτιμώντας την καλή προαίρεση.

Το περιοδικό της Κοινότητας “ΣΤΟΧΑΣΜΟΙ”, που ήταν μηνιαίο και από το 1992 διμηνιαίο έως το 2000, ταχυδρομείτο σε 914 συνδρομητές. Το “ΣΤΟΧΑΣΜΟΙ” σταμάτησε να κυκλοφορεί τον Αύγουστο του 2000, με την παραίτηση του π. Αγγέλου από την θέση του Ιερατικώς Προϊσταμένου. Ας σημειωθεί ότι απ’ όλες τις Κοινότητες.

Η Βυζαντινή Αγιογραφία

Το Νοέμβριο του 1991²⁸ οι εκ Θεσσαλονίκης αγιογράφοι Κώστας, Θωμάς και Νίκος Βρούσγος και ο βοηθός Γιώργος Γιαννούσης άρχισαν να αγιογραφούν τον Ιερό Ναό του Αγίου Αντωνίου. Σε διάστημα περίπου δύο ετών οι φίλοι των καλών έργων, που αγαπούν την ευπρέπεια του Οίκου του Θεού, θυσίασαν κι από το υστέρημά τους και συγκέντρωσαν το ποσό των \$95.000,²⁹ για να αγιογραφηθεί ο Ιερός Ναός των αγίων Αντωνίου, Δημητρίου και Παρασκευής.

Στην Πολιτεία της Νοτίου Αυστραλίας από τους Ελληνορθόδοξους ναούς MONON ο Ναός του αγίου Αντωνίου είναι αγιογραφημένος εξ ολοκλήρου και δικαίως οι ευσεβείς Ενορίτες του “καυχώνται εν Κυρίω”.³⁰

Η αποπληρωμή του χρέους

Το Πάσχα του 1993 ξεκίνησε μια εκστρατεία–πρόσκληση για να ξεχρεωθεί τελείως η Κοινότητα του Αγίου Αντωνίου. Στη προσωπική Επιστολή–Πρόσκληση³¹ του ιερέως ανταποκρίθηκαν όλοι αυτοί που αγαπούσαν την Εκκλησία και μπορούσαν να την βοηθήσουν να ξεχρεωθεί, όπως και ξεχρεώθηκε.

Άλλοι πρόσφεραν κάθε μήνα \$10 ή \$20. Άλλοι κάθε τρίμηνο, εξάμηνο ή ετησίως το αντίστοιχο, ή όλο το ποσό με μιας. Άλλοι πρόσφεραν \$1.000 ως άτοκο δάνειο για Τρία (3) χρόνια. Τα ονόματα όλων των δωρητών δημοσιεύθηκαν στο περιοδικό της Κοινότητας “ΣΤΟΧΑΣΜΟΙ”,³² ανάλογα με τη σειρά των δωρεών.

---

28 *Στοχασμοί*, Νοέμβριος–Δεκέμβριος 1991, σ. 22.

29 Στα περιοδικά *Στοχασμοί* από τον Ιούνιο 1991 έως και Ιούνιο 1993 αναφέρονται οι δωρητές των αγιογραφιών.

30 Πρβλ. Φιλιππισσίους 3, 3.

31 *Στοχασμοί*, Απρίλιος 1993, σ.3.

32 *Στοχασμοί*, Απρίλιος 1993, σ. 4. έως και Σεπτέμβριος 1995.

Γάμοι – Διαζύγια

Στο μητρώο γάμων της Ενορίας Κοινότητας Αγίου Αντωνίου³³ είναι καταχωρημένοι τετρακόσιοι εξήντα τέσσερεις (464) γάμοι, που ετελέσθησαν από 26-7-1969 έως 31-12-2000. Εξ αυτών δεκατέσσαρες (14) είχαν “ευλογηθεί” από αντικανονικούς “ιερείς” (άνευ Κανονικής χειροτονίας) ή καθηρημένους³⁴ για Κανονικά παραπτώματα (Κανονικός = σύμφωνα με τους Ιερούς Κανόνες της Ορθοδόξου Εκκλησίας), τους οποίους “ιερείς” τα Ορθόδοξα Πατριαρχεία, οι Αυτοκέφαλες Εκκλησίες, η Ελληνική και Κυπριακή Κυβέρνηση δεν αναγνωρίζουν ως λειτουργούς ανεγνωρισμένης θρησκείας ή δόγματος και κατά συνέπεια τα “Μυστήρια” που τελούσαν θεωρούντο ανύπαρκτα και άκυρα. Η Ιερά Σύνοδος του Οικουμενικού Πατριαρχείου “ἐν τῇ ποιμαντικῇ αὐτῆς μερίμνῃ καί κατ’ οἰκονομίαν” απεφάσισε το 1971 να τακτοποιούνται οι “γάμοι” αυτοί με ειδική “Τελετή Αναγνώρισεως Γάμων Τελεσθέντων υπό Ψευδοϊερέων”³⁵ και να δίδεται Πιστοποιητικόν Γάμου από την Ιερά Αρχιεπισκοπή Αυστραλίας. Έτσι οι ενδιαφερόμενοι μπορούσαν να δηλώσουν το γάμο τους

33 Μητρώο Γάμων Ελληνικής Ορθοδόξου Ενορίας Κοινότητας Αγίου Αντωνίου Βορείων Προαστείων.

34 Ο Δανιήλ Καραμανλής καθηρημένος από 20-6-1960 και ο Στυλιανός Στενός καθηρημένος από 12-1-1962 “είχε ευλογήσει” από τέσσαρες (4) γάμους ο καθένας.

35 Ημερολόγιον της Ιεράς Αρχιεπισκοπής Αυστραλίας, έτος δέκατον τρίτον, 1972, σ. 68. “ΤΕΛΕΤΗ ΑΝΑΓΝΩΡΙΣΕΩΣ ΓΑΜΩΝ ΤΕΛΕΣΘΕΝΤΩΝ ΥΠΟ ΨΕΥΔΟΪΕΡΕΩΝ. Ο ΙΕΡΕΥΣ: Εὐλογητός ὁ Θεός... Τρισάγιον. Παναγία Τριάς... Πάτερ ἡμῶν... Ὅτι σοῦ ἐστίν... Ἐλέησον ἡμᾶς ὁ Θεός... Ἐτι δεόμεθα ὑπὲρ ἐλέους, ζωῆς, εἰρήνης, ὑγείας, σωτηρίας, ἐπισκέψεως, συγχωρήσεως καί μακροημερεύσεως τῶν δούλων τοῦ Θεοῦ (του δείνα καί τῆς δείνα), ὑγείας καί σωτηρίας (sic) ὑπὲρ αὐτῶν εἴπωμεν. Ὅτι ἐλεήμων καί φιλόνητος... ”

Ἐκκολούθως ἀναγινώσκειται ὑπὸ τοῦ Ἱερέως ἡ εὐχή: Δέσποτα Κύριε ὁ Θεός ἡμῶν, ὁ πάντων προνοούμενος καί τῶν πάντων φειδόμενος, ὁ ἰλασκόμενος ταῖς ἁμαρτίας ἡμῶν καί συγχωρῶν τάς ἀνομίας τῶν ἱκετῶν Σου, ὁ τά πάντα εἰς σωτηρίαν καί οἰκοδομήν οἰκονομῶν διά τῆς τῶν ἁμαρτωλῶν μετανοίας, παράσχου, ὡς φιλόνητος, καί τοῖς δούλοις Σου ... καί ... τήν συγγνώμην, καί ἄφες

στα κατά τόπους Ελληνικά Προξενεία ως θρησκευτική πράξη και να αποκτούν τα εκ του Νόμου προβλεπόμενα δικαιώματα κληρονομίας κλπ.³⁶ Από το 1990 που αναγνωρίστηκε από την Ελληνική Πολιτεία ο Πολιτικός Γάμος ως ισόκυρος του Θρησκευτικού, οι ενδιαφερόμενοι δηλώνουν τον πολιτικό γάμο τους στα κατά τόπους Προξενεία ως “πράξη πολιτική, χωρίς Θρησκευτικό χαρακτήρα”.³⁷

Από τους 464 καταχωρημένους γάμους οι εκατόν τριάντα πέντε (135) είναι μικτοί (Γάμος Έλληνας Ορθοδόξου με ετερόδοξο πρόσωπο το οποίο αποδέχεται τον Μυστηριακό χαρακτήρα του Βαπτίσματος),³⁸ ήτοι το 29.57%.

Από τους 464 καταχωρημένους γάμους οι εξήντα τρεις (63), ήτοι το 13.46%, οδηγήθησαν στη λύση του Μυστηρίου και στη διάλυση της

αὐτοῖς εἶ τι ἔκουσίως ἢ ἀκουσίως μετὰ τοῦ θείου Σου νόμου ἐπλημμέλησαν. Ἐν ταπεινώσει δέ καί ὑπακοῇ καί μετανοία νῦν προσερχομένους, ἔνωσον αὐτούς ἐν τῇ πρὸς ἀλλήλους ἀγάπῃ, ἐπιχέων ἐπ’ αὐτούς τὴν χάριν καί τὴν εὐλογίαν Σου.

Ναί, φιλόανθρωπε Βασιλεῦ καί Δημιουργέ τῶν ἀπάντων, Σὺ, ὁ οἰκία βουλήσει πλάσας τόν ἄνθρωπον καί ἐκ τῆς πλευρᾶς αὐτοῦ ἀνοικοδομήσας γυναῖκα, καί συζεύξας αὐτὴν βοηθόν αὐτῷ κατ’ αὐτόν, διά τό οὕτως ἀρέσαι τῇ Σῇ μεγαλειότητι, μὴ μόνον εἶναι τόν ἄνθρωπον ἐπὶ τῆς γῆς, σύζευξον καί τοὺς δούλους Σου τούτους ... καί ... ἐν ἀγάπῃ καί ὁμοφροσύνῃ. Καί παραγενόμενος καί ἐνταῦθα, ὡς ποτε ἐν Κανᾶ, εὐλόγησον τόν γάμον τοῦτον, στεφάνωσιν (sic) αὐτούς εἰς σάρκα μίαν, ἀδιάσπαστον τὴν συνάφειαν αὐτῶν διατήρησον ἐν γῆρι πίονι, δωρούμενος ἅμα αὐτοῖς μακρότητα ἡμερῶν, πάσαν ἀγαθωσύνην καί πάντα τὰ πρὸς σωτηρίαν αἰτήματα.

“Ὅτι Θεός ἐλέους, οἰκτιρμῶν καί φιλανθρωπίας ὑπάρχεις, καί Σοί τὴν δόξαν ἀναπέμπομεν, τῷ Πατρί καί τῷ Υἱῷ καί τῷ Ἁγίῳ Πνεύματι, νῦν καί ἀεὶ καί εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰῶνων.

Ἄπολύσις: Ἡ συνήθης τοῦ Γάμου”.

36 Συνέντευξη στο Πρόγραμμα του Ραδιοσταθμοῦ 5ΕΒΙ στις 7-9-1990 του Εντιμ. Γενικοῦ Προξένου της Ελλάδος κ. Δ. Κουντουρέα, περιοδικό *Στοχασμοί*, Σεπτέμβριος-Οκτώβριος 1990 σ. 6.

37 Βλέπε ανωτέρω.

38 “Μικτοί Γάμοι (Γάμοι Ορθοδόξων μετὰ ἄλλων Χριστιανῶν) ἐπιτρέπονται κατ’ οικονομίαν καί μόνον ἐφ’ ὅσον το ἀλλόδοξον πρόσωπον ἀνήκει σε δόγμα το οποίον ἀποδέχεται τον μυστηριακόν χαρακτήρα του Βαπτίσματος, εἶναι βαπτισμένο εἰς το ὄνομα της Ἁγίας Τριάδος καί δηλώσει ὅτι τα μέλλοντα να γεννηθῶν τέκνα Θα βαπτισθῶν κατὰ τας διατάξεις της Ανατολικῆς Ορθοδόξου

Κοινής των ζωής. Το ποσοστό αυτό προκύπτει από σημειώσεις του Ιερατικού Προϊσταμένου στο βιβλίο Μητρώου Γάμων και μπορεί να μην ανταποκρίνεται στην αλήθεια για τους εξής λόγους: α) κάποια ζευγάρια έχουν μετοικήσει σε άλλη Πολιτεία και ως εκ τούτου δεν έχουν επαφή με την Ενορία του Αγίου Αντωνίου, και β) άλλοι πιθανόν χωρίζοντας να ήλθαν σε δεύτερο ή τρίτο γάμο με ετερόδοξο ή αλλόδοξο πρόσωπο και να μην ζήτησαν θρησκευτικό διαζύγιο από την Ιερά Αρχιεπισκοπή Αυστραλίας (της οποίας το αρχείο των πρακτικών του Πνευματικού Δικαστηρίου, αρμοδίου να λύει πνευματικά τους γάμους, είναι άβατον). Πάντως εάν τα υποθετικά (;) 63 διαζύγια γίνουν αποδεκτά, τότε γίνεται δεκτό και ότι δεκαοκτώ (18) από τους μικτούς γάμους έχουν χωρίσει από κοίτης και κλίνης, ήτοι το 28.57%. Στην Ελλάδα, το 17% των γάμων διαλύεται και υπάρχουν αυξητικές τάσεις,³⁹ ενώ στην Αυστραλία το ένα στα τρία ζευγάρια καταλήγει στο διαζύγιο.⁴⁰

Το 1969, σύμφωνα με το Ημερολόγιο της Ι. Αρχιεπισκοπής Αυστραλίας, η αίτηση για την έκδοση Αδείας Γάμου έπρεπε να συνοδεύεται από επιταγήν \$6.00 Αυστραλίας,⁴¹ ενώ το 2000 το ποσόν είναι \$150.00. Για την έκδοση θρησκευτικού Διαζυγίου το 1969 η Ιερά Αρχιεπισκοπή είχε ως δικαιώματα \$30.00, ενώ το έτος 2000 χρεώνει “το ποσόν των \$200.00”⁴² από το κάθε συμβαλλόμενο μέλος.

Εκκλησίας. Γάμοι μετά Πεντηκοστιανών, Salvation Army, Baptists, Christian Revivai, Cmsades, Reborn Christians, Assembly of God, Church of Christ και άλλων συναφών παραφυάδων αποκλείονται.” *Ημερολόγιον 2000 Ιεράς Αρχιεπισκοπής Αυστραλίας* σ. 107.

39 Μπαμπούλα Αγγελική, “Ασυμφωνία χαρακτήρων” *Ο Ελληνικός Κήρυκας*, 3-2-2000, σ.26.

40 Έρευνα για τους λόγους διαζυγίου, *Ο Ελληνικός Κήρυκας*, 6-7-1999, σελ. 3.

41 *Ημερολόγιον της Ιεράς Αρχιεπισκοπής Αυστραλίας και Νέας Ζηλανδίας*, έτος ενδέκατον σ. 59.

42 *Ημερολόγιον 2000 Ιεράς Αρχιεπισκοπής Αυστραλίας* σ. 108.

Δ. ΑΝΑΛΥΣΗ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ ΚΑΤΑΓΡΑΦΗΣ

Για την Ιστορική καταγραφή του Ελληνικού στοιχείου την συγκεκριμένη περίοδο (1967–2000) και περιοχή (Βόρεια Προάστεια Αδελαΐδος) προετοιμάσθησαν 600 ερωτηματολόγια, τα οποία διενεμήθησαν στους Ενορίτες το Πάσχα του 2000. Από αυτά επεστράφησαν συμπληρωμένα τα 320 στα οποία ευρίσκονται σημαντικές για την έρευνα πληροφορίες για 875 άτομα (412 γεννημένα στην Αυστραλία, 395 στην Ελλάδα, 58 στη Κύπρο και 10 στην Αγγλία, Γερμανία, Τουρκία, Αίγυπτο). Παρά το ότι το δείγμα των 875 πληροφορητών είναι αρκετά μεγάλο και αντιπροσωπευτικό, είναι ανάγκη να σημειωθεί ότι σε αρκετούς α) η καχυποψία για κάθε είδους ερωτηματολόγιο, β) ο φόβος για “φακέλωμα” από Αρχιεπισκοπή, Προξενείο, Πανεπιστήμιο, ενήργησαν ανασταλτικά, γ) η ανικανότητα των ερωτηθέντων να συμπληρώσουν τα ερωτηματολόγια λόγω αναλφαβητισμού, και δ) η αδιαφορία και απάθεια, μείωσε σημαντικά τη συμμετοχή.

Εκτός από τα υπό ανάλυση συμπληρωμένα ερωτηματολόγια υπάρχουν στο προσωπικό αρχείο του ιερέως και καρτέλες, στις οποίες ο γράφων για καθαρά ποιμαντικούς λόγους⁴³ από την πρώτη εβδομάδα μετά την άφιξή του στο προάστιο Πρόσπεκτ της Αδελαΐδος άρχισε να τηρεί με τα εξής στοιχεία: Επώνυμο, όνομα, επάγγελμα, όνομα συζύγου επάγγελμα, διεύθυνση, ονόματα γονέων (αν έμεναν στο ίδιο σπίτι), ονόματα τέκνων, ημερομηνίες γεννήσεώς των, ημερομηνία πρώτης επισκέψεως του ιερέως στο σπίτι τους.

Επί **619** ενηλίκων (στις καρτέλες)

Εργάτες ήσαν	528	ήτοι το 81.36%
Συνταξιούχοι	9	1.39%
Ιδιοκτήτες καταστημάτων	62	9.55%

43 Ο ιερέας ως ποιμήν λογικών προβάτων οφείλει να γνωρίζει “τα ίδια πρόβατα” (πρβλ. Ιωάννου 10.14).

Ιδιωτικοί υπάλληλοι	8	1.29%
Απόφοιτοι τεχνικών σχολών	3	0.48%
Επιστήμονες	9	1.45%
Σύνολο	619	

Τα ερωτηματολόγια περιέχουν στοιχεία για τον τόπο καταγωγής, σπουδές, για το πως μετανάστευσαν στην Αυστραλία, για το είδος της εργασίας τους, για τα παιδιά τους, τις σπουδές τους, για το αν έχουν πολιτογραφηθεί, αν έχουν πέσει θύματα ρατσισμού και άλλες αξιόλογες πληροφορίες από τη ζωή τους.

Οι κωδικοί αριθμοί και τα αντιστοιχούντα ποσοστά επί τοις % για κάθε πληροφορία είναι τα ακόλουθα:

Επί 875 καταγραμμένων πληροφορητών:

Τόπος Γεννήσεως

Ο τόπος γεννήσεως των είναι:

Αυστραλία	412	47.09%
Πελοπόννησος	176	20.11%
Μακεδονία	114	13.03%
Κύπρος	58	6.63%
Νησιά Αιγαίου	37	4.23%
Στερεά Ελλάδα (Αττική Αιτωλοακαρνανία, Βοιωτία, Εύβοια, Φθιώτιδα κλπ.)	36	4.11%
Θεσσαλία	14	1.60%
Ήπειρος	10	1.1%
Εξωτερικό (Αγγλία, Τουρκία, Αίγυπτος, Γερμανία)	10	1.1%
Νησιά Ιονίου	6	0.69%
Θράκη, Κρήτη	2	0.22%
Σύνολο	875	

Επαγγέλματα

Οι πληροφοροητές της ερεύνης ασχολούνται με τα εξής επαγγέλματα:

Συνταξιούχοι	208	23.77 %	
Επαγγέλματα με διπλώματα	157	17.94 %	
Πανεπιστημίου (*)			
Διάφορα επαγγέλματα με δίπλωμα Πανεπιστημίου	76	8.69%	
Εκπαιδευτικοί (δάσκαλοι – καθηγητές γυμνασίου)	43	4.91%	
Ιατρικά επαγγέλματα	22	2.51%	
Λογιστές	16	1.83%	
Ιδιωτικοί υπάλληλοι	112	12.80%	
Οικοκυρές	109	12.46 %	
Άλλα επαγγέλματα	57	6.51 %	
Ιδιοκτήτες καταστημάτων ετοιμών φαγητών	43	4.91 %	
Επαγγέλματα με διπλώματα TAFE	32	3.66 %	
Ιδιοκτήτες ταξί – φορτηγών	28	3.20%	
Εργάτες	25	2.86 %	
Τεχνίτες οικοδομικών εργασιών	24	2.74 %	
Ιδιοκτήτες επιχειρήσεων	19	2.17%	
Φοιτητές Πανεπιστημίου	17	1.94%	
Κτηματίες, επενδυτές	14	1.60%	
Δημόσιοι υπάλληλοι	11	1.26%	
Αγρότες	10	1.14%	
Ιδιοκτήτες μεγάλων επιχειρήσεων (εργοστάσια – βιοτεχνίες)	9	1.03%	
Σύνολο	875		

(*) Οι επιστήμονες από τα 875 άτομα της ερεύνης στην πραγματικότητα είναι 196, ήτοι το 22.40% και όχι 157, που αναφέρονται ανωτέρω. Ασχολούνται με επαγγέλματα αλλότρια της σπουδής και ειδικότητός των (π.χ. με καταστήματα ετοιμών φαγητών ή δηλώνουν ως επάγγελμα ιδιωτικός υπάλληλος).

Έτος Αφίξεως εις Αυστραλία – Μετανάστευση

Τα 460 άτομα που μετανάστευσαν στην Αυστραλία από το 1938 έως το 1996 ήλθαν στις εξής περιόδους:

Μετανάστευση	1929–1946	4	0.87%
Πρώιμη Μαζική Εποίκιση	1947–1952	22	4.78%
Κυβερνητική Μαζική Εποίκιση	1953–1973	384	83.48%
Περιοριστική Μετανάστευση	1974–1996	50	10.87%
Σύνολο		460	

Ηλικία που Μεταναστεύσαν στην Αυστραλία

Από ολίγων μηνών έως 6 ετών	52	11.30%
Από 7 έως 16 ετών	71	15.43%
Από 17 έως 30 ετών	281	61.09%
Από 31 έως 45 ετών	53	11.52%
Άνω των 45 ετών	3	0.65%
Σύνολο	460	

Πλοίο – Αεροπλάνο

Πατρίς	140	30.43%
Άλλα πλοία	131	28.48%
Αεροπορικώς	98	21.30%
Ελληνίς	18	3.91%
Fairsea	15	3.26%
Αυστραλίας	14	3.04%
Orion	13	2.83%
Tasmania	12	2.61%
Κυρήνεια	11	2.39%
Flaminia	8	1.74%
Σύνολο	460	

Σπουδές

Από τα ερωτηματολόγια προέκυψε ότι από τα 460 άτομα που μετανάστευσαν από την Κύπρο ή την Ελλάδα, τα 14 δεν είχαν την ευκαιρία να φοιτήσουν σε σχολείο, είναι τελείως αναλφάβητα.

Αυτοί που έγραψαν ότι τελείωσαν το Δημοτικό είναι 237. Το νούμερο αυτό δεν θα πρέπει να είναι αληθινό, διότι πολλοί στην ερώτηση του συμπληρούντος το ερωτηματολόγιο, έλεγαν: “Να μη γίνουμε και ρεζίλι. Γράψε ότι τελείωσα το Δημοτικό!”. Άλλοι, πιο ειλικρινείς, έγραψαν ότι λόγω του πολέμου και της φτώχειας δεν τους δόθηκε η ευκαιρία να φοιτήσουν σε σχολείο. Η Ν.Μ. (Ξυνιάδα), λόγου χάριν, γράφει: “Τελειώνοντας την Β΄ Τάξη του Δημοτικού, φοίτησα για δέκα μέρες στην Γ΄ Τάξη και μετά το σχολείο σταμάτησε γιατί ήταν η Κατοχή και οι αντάρτες σκότωσαν τον παπά μας, τον παπά Αχιλλέα, και ο δάσκαλος μας φοβήθηκε για τη ζωή του και εξαφανίστηκε”. Η Μ.Ν. (Βραχάτι Κορινθίας) πήγε μόνο δύο χρόνια στο Δημοτικό γιατί “μετά ήρθε ο πόλεμος”. Ο Γ. Π. (Περιστερί Λακωνίας) φοίτησε μέχρι την 4η τάξη Δημοτικού, γιατί “έπιασε η Κατοχή”.

Το ίδιο ισχύει και για το άλλο μεγάλο νούμερο των 262 που φοίτησαν από 4η έως 6η Γυμνασίου. Αυτοί που πραγματικά τελείωσαν το εξατάξιο Γυμνάσιο στην Ελλάδα είναι 33 άτομα και 7 άτομα που τελείωσαν Πανεπιστήμιο ή Ακαδημία.

Αναλφάβητοι	14	1.60 %
1η έως 3η Τάξη Δημοτικού	27	3.09 %
4η έως 6η Τάξη Δημοτικού	237	27.09 %
1η έως 3η Τάξη εξαταξίου Γυμνασίου	48	5.49 %
4η έως 6η Τάξη εξαταξίου Γυμνασίου	262	29.94 %
Τεχνική Σχολή	36	4.11 %
Κολλέγιο	55	6.29 %
Πανεπιστήμιο	196	22.40 %
Σύνολο	857	

Από τους μετανάστες	39 άτομα τελείωσαν Πανεπιστήμιο	19.90%
γεννημένοι στο Εξωτερικό	3 “ “	1.53%
γεννημένοι στην Αυστραλία	154 “ “	78.57%
Σύνολο	196	

Από τους μετανάστες	7 άτομα τελείωσαν Κολλέγιο	12.73%
Γεννημένοι στην Αυστραλία	48 “ “	87.27%

Πρόσκληση στην Αυστραλία

Μέσω ΔΕΜΕ	132	28.70%
Πρόσκληση συγγενούς ή φίλου	322	70.00%
Παράνομη είσοδος στην Αυστραλία	6	1.30%
Σύνολο	460	

Γνώση Αγγλικής Γλώσσας

Από τους 460 απληροφόρητες της ερεύννης μόνον 5 άτομα γνώριζαν πολύ καλά αγγλικά όταν ήλθαν στην Αυστραλία (δύο από Κύπρο, 2 από Κωνσταντινούπολη και 1 από Αίγυπτο) και 7 άτομα δήλωσαν ότι γνώριζαν σχεδόν καλά την γλώσσα της χώρας στην οποία ερχό-ντουσαν ως μετανάστες (6 Κύπριοι την καταγωγή και ένας από τον Πειραιά).

ΓΑΜΟΣ

Γάμος σε Ελλάδα ή Κύπρο (θρησκευτικός)	115	13.14%
Αρχιεπισκοπή Αυστραλίας	503	57.49 %
Σχισματικές Κοινότητες	67	7.66 %
Τακτοποίηση γάμων από σχισματικές κοινότητες	18	2.06%
Πολιτικός γάμος (Ελλάδα και Αυστραλία)	4	0.46%
De Facto	3	0.34%
Διαζύγιο	18	2.06%
Άγαμοι	147	16.80%
Σύνολο	875	

Στρατιωτική Θητεία

Στην Ελλάδα – Κύπρο υπηρέτησαν	
τη στρατιωτική τους θητεία ως οπλίτες	74
Ως υπαξιωματικοί	17
Και ως αξιωματικοί	4
Έλαβαν τιμητικές Διακρίσεις επ' ανδραγαθία κλπ.	4
Στον Αυστραλιανό στρατό υπηρέτησαν ως οπλίτες	3

Συμπεράσματα

Στο πρώτο μέρος της εργασίας που είναι ιστορικό εξετάσθηκε η εμφάνιση, εγκατάσταση και οργάνωση του Ελληνικού στοιχείου στη συγκεκριμένη περιοχή των Βορείων Προαστείων Αδελαΐδος. Στο δεύτερο μέρος που είναι στατιστικό αναλύονται τα στοιχεία που προέκυψαν από τα ερωτηματολόγια, με βάση τον τόπο γεννήσεως των συμμετασχόντων στην έρευνα, το επάγγελμά τους, το έτος αφίξεώς των στην Αυστραλία, την ηλικία, το μέσον και τον τρόπο με τον οποίο μετανάστευσαν στους Αντίποδες, τις σπουδές των, κλπ.

Από την ανάλυση προέκυψαν σημαντικές πληροφορίες, που θα βοηθήσουν και άλλους μελετητές, για τον αγώνα του Έλληνα μετανάστη να πετύχει στη νέα χώρα που βρέθηκε. Ένας μετανάστης που λόγω των πολέμων και της φτώχειας και με την ανεμελιά της νιότης αφήφισε το ξερίζωμα από την αγροτική ελληνική ύπαιθρο και βρέθηκε στη βιομηχανική κοινωνία της Αυστραλίας των ραγδαίων εξελίξεων.

Οι ελληνογεννημένοι μετανάστες αγωνίσθηκαν να υλοποιήσουν τις ανάγκες και επιθυμίες των που συνεχώς διαφοροποιούντο, και παρά το πολύ χαμηλό επίπεδο γνώσεων των (αναλφάβητοι 1.60%, ολιγογράμματοι 30.18%), είναι όντως αξιοθαύμαστοι για το θάρρος, τη θέληση, την εργατικότητα και τα υλικά επιτεύγματά των. Η αυξανόμενη όμως πνευματική πρόοδος των ελλήνων αυστραλογεννημένων (διπλωματούχοι Πανεπιστημίων 22.40 %) των παιδιών των, δείχνει ότι ο Έλληνας μετανάστης “εδώ στη Ξένη χώρα” έγινε πυρήνας δημιουργικότητας και προόδου.

Βιβλιογραφία

Αγία Γραφή, 1954

Αγία Γραφή, Εκδοτικός Οίκος Δ. Δημητράκου.

Αλληλογραφία Ελληνικής Ορθοδόξου Ενορίας-Κοινότητας Αγίου Αντωνίου Βορείων Προαστείων Αδελαΐδος.

Αναμνηστικό Λεύκωμα Τριακονταετηρίδος 1967–1997, Εκδόση Ελληνικής Ορθοδόξου Ενορίας-Κοινότητας Αγίου Αντωνίου Βορείων Προαστείων Αδελαΐδος.

Αρχείο αλληλογραφίας. Καρτέλες με στοιχεία ενοριτών της περιόδου 1969–1971 (προσωπικό).

Αρχείο Κοιμητηρίου Dudley Park South Australia.

Αρχείο της Κοινότητας Αγίου Αντωνίου.

Ελληνικός Κήρυκας, 20-12-1996.

320 Ερωτηματολόγια.

Ημερολόγιον 2000, Ιεράς Αρχιεπισκοπής Αυστραλίας.

Ημερολόγιον της Ιεράς Αρχιεπισκοπής Αυστραλίας, έτος δέκατον τρίτον, 1972.

Καρτέλες με στοιχεία ενοριτών περιόδου 1969–1975.

Λεύκωμα Εκοσαετηρίδος 1967–1987, Έκδοση Ελληνικής Ορθοδόξου Ενορίας-Κοινότητας Αγίου Αντωνίου Βορείων Προαστείων Αδελαΐδος.

Μητρώο Γάμων Ελληνικής Ορθοδόξου Ενορίας Κοινότητας Αγίου Αντωνίου Βορείων Προαστείων.

Μπόμπουλα Α., 2000

Μπόμπουλα Αγγελική, “Ασυμφωνία χαρακτήρων”, *Ελληνικός Κήρυκας* 3-2-2000.

Μπότσαρης Α., 1996

Μπότσαρης Αντρέας, “*Η Ίδρυση και πρόοδος της Ελληνικής Ορθόδοξης Κοινότητας*” “*Η Γέννηση του Χριστού*” Πορτ

Αντελαϊντ και Περιχώρων”, Έκδοση του συγγραφέα.

Περιοδικό *Στοχασμοί*, ετών 1970–2000.

Πρακτικά Φιλοπτώχου Αδελφότητας Αγίου Αντωνίου.

Πρακτικά Γενικών Συνελεύσεων των μελών της Ελληνικής Ορθόδοξου Ενορίας-Κοινότητας Αγίου Αντωνίου Βορείων Προαστείων Αδελαΐδος.

Πρακτικά Συνεδριάσεων Διοικητικού Συμβουλίου.

Τάμης Α., 2000

Τάμης, Αναστάσιος Μ., *Ιστορία των Ελλήνων της Αυστραλίας*, τομ. 2, Ellicon Press.

Χολέβας Κ., (αχρον.)

Χολέβας Κωνσταντίνος, “Πώς δημιουργήθηκε ο Κοινοτικός θεσμός επί Τουρκοκρατίας”, *Πειραϊκή Εκκλησία*.